

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS

SPRENDIMAS NR. 2022/12.2

2022-12-16, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – **Rūmai**) Profesinės etikos taryba (toliau – **PET**) išnagrinėjo M. K. (toliau – **Pareiškėja**) skundą dėl architektės Audronės Banionienės (toliau – **Atsakovė**) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – **Skundas**).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2022-12-16 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant Skundą ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius (pirmininkas), Andrius Bakšys, Dainius Čepurna, Donatas Laucius, Kęstutis Lupeikis. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, PET sekretoriaus funkcijas posėdyje atliko Lietuvos architektų rūmų (toliau – Rūmai) teisininkas Justas Laurinčiukas. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Pareiškėja ir Atsakovė.

I. Pareiškėjos skundo esmė

Rūmai 2022-08-18 gavo Pareiškėjos Skundą, kuriuo Pareiškėja kreipėsi dėl Atsakovės profesinės etikos. **Skunde dėl Atsakovės profesinės etikos Pareiškėja nurodė, kad:**

2015 m. kreipėsi į architektę Audronę Banionienę dėl sklypo paskirties keitimo į namų valdą, padalijimo į sklypus, bei vienbučio namo projekto parengimo. Pagal susirastą internete namo pavyzdį, Atsakovė pagal jį parengė projektą. Vėliau paaiškėjo, kad inžinerinių tinklų projekto dalis neatitiko tam tikrų reikalavimų. Atsakovės rengti dokumentai pačios Pareiškėjos buvo pateikti į „Infostatybą“, tačiau buvo atmesti dėl inžinerinių tinklų neatitikimo, geologinių tyrimų ataskaitos ir registro, bei dar kelių nežymių pataisymų. Su Atsakove Pareiškėjai susisiekti nepavyko, kad ji pateiktų reikalingą sutikimą įkelti projekto A laidą ir tokiu būdu išspręsti situaciją taikiai. Todėl Pareiškėja mano, kad Atsakovė pažeidė Etikos kodekso 2 principo 2.3 taikymo atvejį, taip pat to paties principo 2.5. taikymo atvejį, 3 principo 3.1. taikymo atvejį, to paties principo 3.9. taikymo atvejį ir 3.14 taikymo atvejį, taip pat 4 principo 4.1. taikymo atvejį. Pareiškėja prašo išnagrinėti architektės Atsakovės elgesį ir nusižengimus profesinės etikos principams, bei pateikti sprendimą koku būdu galėtų gauti inžinerinių tinklų projekto A laidos dokumentus.

II. Pareiškėjos paaiškinimų esmė

2022-12-16 PET posėdžio metu Pareiškėja papildomai teikti papildomi paaiškinimai:

Pareiškėja akcentavo, kad jos manymu inžinerinių tinklų vieta neatitinka Atsakovės rengto projekto. Nurodė, kad Atsakovei buvo nurodžiusi, jog reikalinga projekto A laida su korekcijomis, tačiau iš jos nesulaukė jokios reakcijos, Atsakovė tinkamai nebendradarbiavo. Vėliau po kreipimosi į PET galiausiai gavo 2022-08-25 iš Atsakovės rašytinį sutikimą dėl projekto A laidos parengimo kitam architektui. Praėjus tam tikram laikui iš Atsakovės gavo vėl žinutę 2022-12-14, kad sutikimą projekto A laidos parengimui atšaukia, todėl Pareiškėja yra neapibrėžtumo situacijoje. Mano, kad galimai vėl reikalingas iš jos sutikimas galutinės pažymos parengimui. Pareiškėja mano, kad patyrė žalą dėl tokių Atsakovės vilkinimo veiksmų ir nesavalaikio sutikimo pateikimo. Mano, kad Atsakovė turėjo Pareiškėją informuoti anksčiau ją dėl reikalingų veiksmų atlikimo. Visgi Pareiškėja akcentavo, kad šiai dienai Atsakovei pretenzijų jau nebeturi.

II. Atsakovės paaiškinimų esmė

2022-12-14 Atsakovė pateikė paaiškinimus raštu, kuriuose nurodė, jog:

Pareiškėja faktiškai yra gavusi sutikimą daryti kitam architektui aktualaus projekto A laidą. Atsakovei yra nesuprantama, kodėl Pareiškėja pateikė skundą į PET, kai ji visas teises į projektą perleido kitam architektui. Pareiškėja su Atsakove nekomunikoja.

2022-12-16 PET posėdžio metu Atsakovės papildomai teikti papildomi paaiškinimai:

Paaiškino, kad Pareiškėja agresyviai reikalavo iš jos parengti projekto laidą A, kol galiausiai ji sutikimą rašytinį 2022-08-25 suteikė kitam architektui.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėja nurodė, jog Atsakovai galimai pažeidė Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3, 2.5, taikymo atvejus, t.y. Architektūros paslaugų teikėjai visuomet stengiasi vengti su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo. Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją. Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neremia, neskatina ir nesutinka su jokiais veiksmais, kurie galėtų padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus. Taip pat 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.1, 3.9 ir 3.14 taikymo atvejus, t.y. visi architektūros paslaugų teikėjai pagarbiai žiūri į savo kliento ar potencialaus vartotojo poreikius ir reikalavimus, jei šie poreikiai ir reikalavimai neprieštarauja šio kodekso principams ir jų taikymui. Tuo atveju, jei yra ar numanomas koks nors prieštaravimas, architektūros paslaugų teikėjas apie tai nedelsdamas informuoja klientą arba, jei reikia, vartotoją. Visi architektūros paslaugų teikėjai atlieka savo darbą profesionaliai, kompetentingai, rūpestingai ir stropiai. Visi architektūros paslaugų teikėjai supažindina klientus su galiojančia konfliktų ar ginčų sprendimo tvarka (kuri numatyta ar nenumatyta paslaugų teikėjo samdos sutartyje): susitaikymu, tarpininkavimu, arbitražu ar bet kokiais kitais ginčų sprendimo būdais, nesikreipiant į kompetentingą teismą.

IV. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, iš klausė Pareiškėjos ir Atsakovės paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

- a) Susiklostę teisiniai santykiai tarp Pareiškėjos ir Atsakovės nebuvo įforminti rašytinės formos atlygintine projektavimo darbų rangos sutartimi;
- b) Sutikimas Pareiškėjai iš Atsakovės dėl projekto A laidos parengimo yra pateiktas bei gautas;
- c) Pareiškėja skundo nagrinėjimo dieną Atsakovei pretenzijų neturi.

V. Sprendimo argumentai

Įvertinus pateiktą informaciją ir duomenis PET nariai nustatė, kad susiklostę teisiniai santykiai tarp Pareiškėjos ir Atsakovės nebuvo tinkamai įforminti rašytine projektavimo darbų rangos sutartimi, todėl Pareiškėjos pateikti kategoriški reikalavimai atlikti darbus Atsakovei vertintini kritiškai, kaip nepagrįsti, ypač turint omenyje, kad Atsakovė savo sutikimą 2022-08-25 pateikė raštu Pareiškėjai dėl projekto A laidos

parengimo su kito architekto pagalba. PET taip pat nustatė, kad Pareiškėja ir Atsakovė nebuvo susitariusios dėl vykdytos veiklos atlygintinumo aspekto, nors Atsakovė buvo netiesiogiai iniciavusi šį klausimą. Atitinkamai PET nenustatė, kad Atsakovė pažeidė Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3, 2.5, taikymo atvejus, t.y. kad Architektūros paslaugų teikėja nesistengė vengti su profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jos nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo, kadangi, kaip minėta, Pareiškėjos ir Atsakovės nesaistė jokie formalūs sutartiniai teisiniai santykiai, todėl laikytina, kad Atsakovė neturėjo absoliutaus įsipareigojimo prieš Pareiškėją. Atitinkamai pagal pateiktą informaciją ir duomenis nėra nustatyta, kad Atsakovė būtų rengusi kokį nors raštišką ar kitokio pobūdžio dokumentą, nerėmė jo rengimo ir nesutiko su juo, kai dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją. Nebuvo nustatyta ir požymių, kad Atsakovė būtų rėmusi, skatinusi ar nesutikusi su veiksmais, kurie galėtų padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus.

Iš pateiktų duomenų visumos bei pateikto susirašinėjimo tarp Pareiškėjos ir Atsakovės nėra nustatyta, kad Atsakovė galėjo pažeisti ir 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.1, 3.9 ir 3.14 taikymo atvejus, t.y. nebuvo nustatyta, kad Atsakovė nepagarbiai žiūrėjo į Pareiškėją ir jos poreikius ir reikalavimus, kai šie poreikiai ir reikalavimai neprieštaruoja šio kodekso principams ir jų taikymui, o netgi atvirkščiai, nors tarp jų nebuvo jokio konkretaus susitarimo dėl projektavimo darbų rangos atlikimo ir atlygio, Atsakovė vykdė epizodinį susirašinėjimą su Pareiškėja ir galiausiai suteikė sutikimą dėl jos rengto projekto A laidos išleidimo. Toliau PET nariai nenustatė 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“), 4.1 taikymo atvejų pažeidimo ir plačiau nepasisakė dėl jo.

Nutarta:

- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 taikymo atvejis. Nutarta: nepažeidė (vienbalsiai).
- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.5 taikymo atvejis. Nutarta: nepažeidė (vienbalsiai).
- Etikos kodekso 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.1 taikymo atvejis. Nutarta: nepažeidė (vienbalsiai).
- Etikos kodekso 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.9 taikymo atvejis. Nutarta: nepažeidė (vienbalsiai).
- Etikos kodekso 3 principo („Įsipareigojimai klientui“) 3.14 taikymo atvejis. Nutarta: nepažeidė (vienbalsiai).
- Etikos kodekso 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.1 taikymo atvejis. Nutarta: netaikytinas (vienbalsiai).

PET pirmininkas _____ Darius Juškevičius

Posėdžio sekretoriaus funkcijas atliekantis _____ Justas Laurinčiukas